

opgelegd. Er is bevolen om voortaan in geval van zulke meerdere goederen ook zo te handelen. Het bestuur heeft op 23 augustus 1763 de opperkoopman Jan Bauert c.s. ontslagen van de restitutie van de douceurs die zij als ambassadeurs naar het hof hadden ontvangen. Daarom besloot het in de vergadering van 31 december 1765 [fol. 1114] het verzoek van de kapitein dessave Leonard de Coste, die ook al meeding met de ambassade van 1760, om terugbetaling van f 1771, die hij naast de genoemde ambassadeurs in de kas had gestort, in te willigen. Deze besluiten werden goedgekeurd. De koopman en administrateur te Galle Albert Homoet werd ontheven van het zesde deel dat aan de ontdekker van een door hem niet ingeboekte wissel toekomt. Voor dit maal is goedgekeurd dat onbruikbare goederen, die door het bestuur uit het schip de Liefde waren gelicht, voor een bedrag van f 906 zijn teruggeboekt. Voortaan moet dit achterwege blijven en zulke bedragen dienen ten laste van het gouvernement te worden ingeboekt. [fol. 1115] De waarde bij verkoop, of f 2361, van het derde deel dat op de Tulpenburg ontbrak aan een lading rijst is op grond van de brief van het bestuur van 12 april 1765 enigszins anders behandeld. Dit bedrag is ieder voor de helft ten laste gebracht van de opperstuurlieden Carstenvink en Muller, die het schip hebben verlaten voordat de lading behoorlijk was geleverd. Daardoor ontstonden deze duistere zaken. Zulke verplaatsingen zijn niet alleen verboden, maar de nadelige gevolgen komen voortaan voor degenen die daartoe besluiten, of, zoals dat nu al geschiedt, ten laste van wie daartoe toestemming verlenen. De negotieboeken over 1764/65 zijn op het hoofdkantoor op tijd gesloten [fol. 1116] om de uitgaven en inkomsten aan te tonen, ondanks dat de boekjes van de onderkantoren te laat waren ontvangen. In de brief van 13 mei 1766 is geschreven dat men in die uit Ceylon van 25 januari had gelezen dat de inkomsten in genoemd jaar maar f 672.530 hebben bedragen, of f 74.880 minder dan in 1763/64. De uitgaven zijn tot het ongehoorde bedrag van f 3.170.403 gestegen, of f 177.877 meer dan in het voorafgaande jaar. Het gouvernement toont dus een achteruitgang van f 252.757. Het negatieve saldo over 1764/65 is dus f 2.497.873. Nu de geld verslindende oorlog gelukkig voorbij is, [fol. 1117] verwacht men van gouverneur Iman Willem Falck dat hij alle middelen zal aanwenden om de inkomsten boven de uitgaven te laten uitkomen en de negatieve saldi weer zal goedmaken.)

En vermits ons onder dit hoofddeel onder meer anderen almede was te voorengkomen dat de ministers de vaderlandse orde sub dato 15 oktober 1760, en de daaruit afgevloede bevelen van deeze regering om alle Nederlandsche goederen en koopmanschappen bij de boeken mede Nederlands en Indiaas geld volgens de factuuren in te nemen, tot dusverre niet wel begrepen en uit dien hoofde ook qualijk hadden gëinterpreteerd en geëxecuteerd. Gemerkt de ministers ter sessie van den 22 december 1762 op de vraag van den negotieboekhouder hadden beslooten de verkoopprijzen te laten op den ouden voet, in suppositie dat, ingevalle men eenige verhogingsprijzen op de om te zetten koopmanschappen daarmede hadden komen te bedoelen, men zig als dan wel in andere termen zouden hebben verklaard met meer andere argumenten tot staving van hun gevoelen gëinsereert bij haar besluit van den 23 augustus passato.

Fol. 1117r-1118r.

(De veronderstellingen en bedenkingen van het bestuur zijn in de vergadering behandeld. De merites daarvan worden in het midden gelaten. Er is slechts verwezen naar de besluiten van 14 augustus en 31 december 1761 en 24 augustus 1762. In de brief van 5 december 1765 verklaarde het bestuur dat de Maleiers die vanuit Batavia op Ceylon gedetacheerd worden, daar hun volle gagie ontvangen, waarbij ze slechts $\frac{1}{3}$ van het bedrag dat ze bij hun komst debet stonden mogen laten staan. Evenals de troepen de Nagapattinam en Cochin worden ze vol uitbetaald. [fol. 1119] Op verzoek van het bestuur onderzocht soldijboekhouder Adriaan Moens of de uitgebreide schuldboeken van de oosterse militie, die veel schrijfwerk vereisen, niet konden worden afgeschaft. Zijn rapport werd op 28 november 1765 ontvangen en deed het bestuur besluiten de Hoge Regering te vragen of ze niet afgeschaft konden worden. In de vergadering is besloten om uit voorzichtigheid de gangbare schuldboeken van de oosterse militie te handhaven. Wegens de aanhoudende duurte van